

sorg, holder den rene Linie skarp, fordi det ikke kan undgaas, at disse Privatforretninger netop angaa Forhold, som under givne Omstændigheder kunne komme for Domstolene. Der bør da ikke være noget Skin af, at Dommeren eller den, som fungerer som Dommer, hvilket ofte kan være Fuldmægtigen selv, kommer til at dømme i sin egen Sag. — Dette er for Staten det afgørende Synspunkt, som forekommer mig at være det principrigtige i dette Forslag, og for hvilket de andre Hensyn, som vi meget godt kunne forstaa gøres gældende fra Embedernes Side, blandt andet Hensynet til de andre Fordele, som den nugældende Tilstand byder dem, maa vige. Det maa de jo ganske sikkert i endnu højere Grad, hvis vi komme til dette, at Loven om Retsplejen træder i Kraft, thi saa kan man ikke bevare et vist patriarkalsk Tillidsforhold som det, der hidtil har fundet Sted, paa Bekostning af det rene og klare Forhold, at man skelner skarpt paa den ene Side mellem Autoriteten, Dommeren, og paa den anden Side de private. Disse to Forhold maa ikke sammenblandes. Derfor mener jeg, at dette Forslag i Princippet er rigtigt, og at det maa gennemføres før eller senere. Naar Forslaget saa tillige tager det væsentlige Hensyn til den bestaaende Tilstand, at det sætter en rummelig Tidsfrist, før den nye Ordning træder i Kraft, mener jeg, at der dermed er gjort, hvad der kan og bør gøres, dels for ikke at gribe voldsomt ind i bestaaende økonomiske Forhold, og dels for ikke at udsætte Embederne for en pludselig Berøvelse af Kræfter, som de af Hensyn til deres mange og store Opgaver ikke kunne undvære.

En Hovedhindring, som tidligere har staaet i Vejen for at iværksætte en saadan Omordning, som Lovforslaget tilsigter, har været Hensynet til de betydelige Omkostninger, som den vilde medføre for Statskassen. Det er jo vist nok, at den maa medføre Omkostninger for Statskassen, thi man kan ikke skaffe Embederne, hvad der er Hovedsagen, den fornødne Bistand uden at give de Kræfter, som man nu udelukker fra private juridiske Forretninger, en tilbørlig Statsløn, hvilket de gældende Kontorholdslove ikke gøre. Men dette Hensyn

har den højtærede Justitsminister nu ment at kunne komme ud over ved Lovforslaget, derfor har det altsaa kunnet fremsættes nu; og det betragter jeg i og for sig som en Fordel, som et Gode, at vi faa en endelig Ordning, selv om der bliver en lang Overgangstid. — Det, der saa kan spørges om med Hensyn til Lønningerne, er jo: Ere nu Lønningerne, som her forudsættes, saadanne, at Embederne virkelig kunne gøre Regning paa dygtige og stabile Kræfter, dygtige til Udførelsen af disse offentlige Fuldmægtiges Gerning og tillige saaledes, at de ikke hurtigst muligt søge bort til mere lønnende Stillinger? Det er naturligvis et Punkt, der er af største Vigtighed, og jeg tilstaar, at der forekommer mig at være Regler i disse Bestemmelser om Lønningsforholdene, som maatte kunne trænge til en Forbedring, hvis ikke Embederne skulle komme til kort i den Henseende. I det lange Løb mener jeg, at naar Lønningerne ere passende, ville dygtige Kræfter ikke unddrage sig, thi det er jo dog vel for en ung Jurist en god og nødvendig Forberedelse til senere Embedsansættelse, at han begynder som Fuldmægtig; han skaffer sig derved Kendskab til mange Livsforhold, som han umuligt kan have fra andre Kontorer eller fra Eksamensbordet; og det er derfor en ganske naturlig Vej at anvise, at han begynder med at skaffe sig Erfaring ad den Vej. Men man maa paa den anden Side ikke være blind for, at er Stillingen for lavt lønnet, søge Fuldmægtigene væk, saa snart som Forholdene gøre det muligt for dem, og saa staa Embedet der med et uøvet Personale, hvilket kan gøre Udførelsen af alt, hvad der paahviler Embedet, overordentlig vanskeligt, da det jo er overordentlig omfattende. — At der er dygtige Kræfter til Raadighed, er tillige i Statens Interesse. Det gøres med Rette gældende her i Lovforslaget, at naar man indfører en Ordning for Første-Fuldmægtigene med Statsansættelse, maa Dommeren tillige blive fri for det økonomiske Ansvar, han har, og som han i Virkeligheden ikke bør have, fordi han ikke kan overkomme at følge med i alle Forretningerne paa Grund af de mangehaande Forretninger, der paahviler ham. Naar Ansaret nu skal tages bort fra Dommeren og lægges paa Første-